

Datum 30 september 2016
Contactpersoon dr. ir. K.C. Terwel
Telefoon/fax +31 (0)15 278 15 12
E-mail k.c.terwel@tudelft.nl
Onderwerp Zienswijze voor internetconsultatie AMvB Kwaliteitsborging

Aan de ministers voor Wonen en Rijksdienst en
Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties

Civiele Techniek en Geowetenschappen

Afdeling Bouw – sectie GCC

Bezoek
Stevinweg 1
2628 CN Delft
Correspondentie
Postbus 5048
2600 GA DELFT

L.S.,

Momenteel is het wetsvoorstel Kwaliteitsborging voor het bouwen in behandeling bij de Tweede Kamer. Er is een consultatie om meningen te inventariseren over het ontwerpbesluit. Vanuit de leerstoel Constructief Ontwerpen van Gebouwen, Faculteit Civiele Techniek en Geowetenschappen van TU Delft willen wij van deze gelegenheid gebruik maken. Wij noemen een aantal aandachtspunten, die naar onze mening van belang zijn bij implementatie van de wet:

Een gebouw is geen vliegtuig

In principe is private kwaliteitsborging een systeem dat kan werken, zoals ook bij andere sectoren (o.a. scheepvaart/luchtvaart) met onafhankelijke keuringsinstellingen zoals Loyds en DNV, aantonen. In andere sectoren is er echter vaker sprake van seriematige productie, waarbij prototypes worden gebouwd en testvluchten etc. worden gemaakt. Bij de bouw is elk gebouw in principe een prototype. De prikkel om het goed te maken, vanwege imagoschade door terugroepacties van seriematige producten, is kleiner in de bouw. Daarbij komt dat de eerste invoering van het nieuwe systeem bij CC1 constructies zal gebeuren. Dit gaat vaak om bouwwerken waar de laagste prijs het belangrijkste criterium is. De neiging om controle te minimaliseren is groot.

Of een systeem met private kwaliteitsborging daadwerkelijk ook voor de bouw werkt, zou moeten worden gemeten, door bijvoorbeeld betrouwbare metingen te doen naar faalkosten, kwaliteitsafwijkingen en schadegevallen. Pas dan kan een definitieve verantwoorde keuze worden gemaakt.

Waarschuwing uit het buitenland

In landen als Zweden waar de overheidsbemoeyenis bij bouwtoezicht ook laag is, is kritiek te horen op de bouwveiligheid. In Zweden wordt bijvoorbeeld momenteel onderzocht of er ook geen systeem moet komen met gecertificeerde constructeurs om toch meer borging te verkrijgen (bron: prof. S. Thelandersson). In het nu voorliggende wetsvoorstel wordt voor Nederland een beperkt maar belangrijk deel van de kwaliteitsketen (namelijk overheidstoezicht) aangepakt; dit is risicovol, omdat de andere onderdelen van de keten niet onmiddellijk het ontstane gat zullen dichten. Overwogen moet worden om het totaalsysteem onder de loep te nemen en bijv. certificering van constructeurs voor bepaalde risico-klassen, een coördinerend constructeur en een klassieke constructieve opzichter op de bouwplaats wettelijk verplicht te stellen.

Slager en zijn eigen vlees

De onafhankelijkheid van gemeentes vormt in de huidige situatie een zekere waarborg voor een neutrale en objectieve toetsing aan Het Bouwbesluit. Wanneer commerciële adviesbureaus verantwoordelijk worden voor borging, zijn er negatieve prikkels die de onafhankelijkheid beïnvloeden. Bijv. niet te streng controleren zodat partijen vaker bij je komen. Een 'onafhankelijke politieagent' is nodig; net als de RDW periodiek APK-stations controleert.

Stoffig maar essentieel

De gemeente heeft momenteel een belangrijke rol in het bewaren van informatie over de bestaande bouwwerken. Bij verbouwing, herbestemming of veiligheidsvragen is dit een essentiële bron van informatie. De bij de bouw betrokken commerciële partijen hanteren vaak een bewaartermijn van 7 of 10 jaar. In theorie zou de bouwwerk-eigenaar als direct belanghebbende de stukken moeten bewaren. In de praktijk wordt er bij verkoop te weinig aandacht besteed aan het behoud van constructieve documenten, waardoor die zelfs bij een goedwillende eerste eigenaar in de praktijk vaak later alsnog uit het zicht verdwijnen. Hier dient een adequaat systeem voor te worden ontwikkeld, bijvoorbeeld een landelijke databank waarin van elk bouwproject de essentiële tekeningen en berekeningen moeten worden opgenomen.

Kwaliteit is breder dan veiligheid

Het Europees beleid is erop gericht dat nieuwe gebouwen na 2020 weinig of geen energie meer gebruiken (EPDB, 2010). Het naleven van deze richtlijn gaat onherroepelijk gepaard met extra investeringen per woonhuis of per kantoor in nieuwe en kostbare technologie. Ten aanzien van deze ambitieuze doelstellingen zal handhaving noodzakelijk zijn, al is het maar om marktpartijen de kans te geven op een eerlijke manier met elkaar te concurreren. Bij regels die wel worden gesteld, maar niet gehandhaafd -zoals momenteel lijkt te gebeuren met de milieuprestatieberekening- zullen bedrijven die hun maatschappelijke verantwoordelijkheid minder serieus nemen niet gecorrigeerd worden. Naast borging van constructieve veiligheid is dus ook borging van milieuprestaties nodig.

Aanbod

Indien gewenst kunnen wij een rol spelen in het beoordelen van het systeem, het monitoren van consequenties of het ontwerpen van een toekomstbestendig systeem voor opslag en archivering van tekeningen en berekeningen. Wij zijn graag bereid daarover met u in gesprek te gaan.

Hoogachtend,

Leerstoel Constructief Ontwerpen van Gebouwen:
Aiming for smart, safe and sustainable structures

Prof. ir. R. Nijssen
Ir. S. Pasterkamp
Dr. ir. H.R. Schipper
Dr. ir. K.C. Terwel